

KOČKA NA ROZPÁLENÉ PLECHOVÉ STŘEŠE – TENNESSEE WILLIAMS (*1911 †1983)

<u>Téma a motiv:</u>	Společenské nedostatky, a to především na pokrytectví, přetvářku, lhaní a honbu za mocí a penězi; lži, chamtivost, přetvářka, homosexualita
<u>Časoprostor:</u>	den narozenin otce rodiny Pollittových v jejich plantážnickém domě u mississippské delty; čas není přesně určen
<u>Kompoziční výstavba:</u>	chronologická s retrospektivou, členěno do tří dějství a odehrává se ve dvou pokojích, dodržena zásada jednoty místa, času, děje
<u>Literární druh a žánr:</u>	druh – drama; žánr – psychologické drama
<u>Vypravěč:</u>	vypravěč se nevyskytuje
<u>Postavy:</u>	Brick – manžel Maggie, bývalý úspěšný fotbalista, následně reportér, po smrti svého nejlepšího přítele Skippera začne řešit své problémy alkoholem Margareta (Maggie) – krásná žena, setrvává v nespokojeném manželství s Brickem, jako kočka na rozpálené střeše jí jde hlavně o to se na střeše udržet co nejdéle Gooper a Mae – pokrytečtí, vypočítaví, vše mají dopředu vypočítané a snaží se pomocí jejich pěti dětí předvést před otcem a matkou, a získat tak nárok na dědictví Tatka (otec Pollite) – bohatý plantážník, ke všem kromě Bricka se chová pohrdavě, umírá na rakovinu Mamka – naivní , svého manžela miluje, ale zároveň touží být rozhodující hlavou rodiny
<u>Vyprávěcí způsoby:</u>	přímá řeč, nepřímá řeč
<u>Typy promluv:</u>	dialogy i monology (<i>souvislá a nepřerušovaná promluva jedné postavy</i>)
<u>Jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku:</u>	výstižná charakteristika postav, jazyk – hovorový, jednoduchý, vulgarismy (Tatka) Mae x Maggie: pokrytecké oslovování a dvojsmyslné narážky (<i>drahoušku, má milá</i>) -> citově zabarvená slova
<u>Tropy a figury a jejich funkce ve výňatku:</u>	metafora (název hry), ironie, přirovnání (<i>cítím se jako Kočka na rozpálené plechové střeše</i>)

Kontext autorovy tvorby:

- Americký černošský dramatik, básník a prozaik, patří k nejvýznamnějším dramatikům 20. století
- Typické pro jeho dramata je dobré psychologické vykreslení postav příběhu – čerpal ze zkušeností na jihu USA
- **Jeho nejznámější díla pocházejí ze 40. – 50. let**
- Držitel Pulitzerovy ceny
- Ovlivněn Sigmundem Freudem

Dílo: Tramvaj do stanice Touha, Sestup Orfeův, Skleněný zvěřinec

Literární / obecně kulturní kontext:

Světová dramatika 2. poloviny 20. stol, píše se psychologické drama

POSTMODERNISMUS

- Evropský myšlenkový směr poslední třetiny 20. století s filozofickými základy
- Zaměřen proti doposud převládající koncepci jediné pravdy a jediného cíle
- Usiluje o alternativu lidských přístupů ke světu
- **Základním požadavkem je pluralita názorů a jejich zrovnoprávnění**

představitelé: **Umberto Eco** (Dějiny krásy, Ve jménu růže)

Tvořili ve stejné době jako W. Tennessee:

- Amerika **Arthur Miller** (Zkouška ohněm, Po pádu)
 - **Edward Albee** (Stalo se v ZOO, Chůze)

Obsah:

Děj se odehrává během dne narozenin Tatky. Celá rodina se schází nejen kvůli jeho 65. narozeninám, ale hlavně kvůli získání jeho přízně. Všichni kromě Tatky a Mamky ví o jeho rakovině, a tak se pokouší vybojovat co největší podíl z dědictví – Taťkovi a Mamce řekli, že se jedná o banální onemocnění tlustého střeva.

Především je to syn Gooper s manželkou Mae, kteří mají vše dokonale připravené a okatě působí na rodiče, a Margaret, manželka otcova mladšího a oblíbenějšího syna Bricka. Brick celou rodinou opovrhne a únik hledá v alkoholu.

Otec se snaží Brickovi pomoci s jeho depresemi a závislostí na alkoholu (Brick pije od chvíle, co zemře jeho kamarád Skipper). Na povrch vyplouvají nepříjemné rodinné vztahy spolu s charaktery jednotlivých postav.

Tatka ztrácí postoj hlavy rodiny kvůli své nemoci a Brick se poddává Margaretě kvůli své alkoholové závislosti.